

Sygn. akt IV KK 392/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 listopada 2022 r.,
sprawy **Z. S.**
skazanego z art. 258 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 20 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa 462/21
zmieniającego wyrok łączny Sądu Okręgowego w Gliwicach
z dnia 3 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV K 88/21.

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- II. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć
skazanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem łącznym z 3 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV K 88/21:

1. na mocy art. 91 § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. oraz art. 89 § 1a k.k. i art. 89 § 1b k.k. połączył skazanemu Z. S. orzeczone wobec niego kary pozbawienia wolności prawomocnymi wyrokami:
 1. Sądu Okręgowego w G. z 30 maja 2016 r., sygn. akt IV K 60/11,
 2. Sądu Rejonowego w T. z 22 maja 2018 r., sygn. akt VII K 704/17,
 3. Sądu Rejonowego w T. z 7 marca 2019 r., sygn. akt VIII K 208/16,
 4. Sądu Rejonowego w B. z 23 grudnia 2019 r., sygn. akt IX K 365/17

opisane w pkt I, II, IV i V tego wyroku i wymierzył skazanemu jedną karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, a także połączył skazanemu orzeczone wobec niego kary grzywny prawomocnymi wyrokami:

5. Sądu Rejonowego w T. z 22 maja 2018 r., sygn. akt VII K 704/17,
 6. Sądu Rejonowego w B. z 23 grudnia 2019 roku, sygn. akt IX K 365/17
- opisane w pkt II i IV tego wyroku i wymierzył skazanemu jedną karę łączną grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł;
7. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt 1 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okresy zaliczone na poczet kary pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w G., sygn. akt IV K 60/11 od 29.10.2008 r. godz.00:00 do 28.01.2009 r. godz. 00:00 oraz w sprawie Sądu Rejonowego w T., sygn. akt VII K 704/17 w dniu 16.12.2014 r. od godz. 8:30 do godz.13:14; okres odbytej kary łącznej w sprawie Sądu Okręgowego w G. sygn. akt IV K 150/18 od dnia od 31.03.2017 r. godz. 8:30 do 4 lipca 2020r. godz. 09:10, kiedy to został warunkowo przedterminowo zwolniony;
 8. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. stwierdził, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w połączonych wyrokach podlegają odrębnemu wykonaniu;
 9. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego Z. S. od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie o wydanie wyroku łącznego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, po rozpoznaniu apelacji prokuratora oraz obrońcy skazanego, wyrokiem z 20 stycznia 2022 r., sygn. akt II AKa 462/21:

1. zmienił zaskarżony wyrok łączny w pkt. 1 w ten sposób, że:
 1. podwyższył orzeczoną wobec skazanego Z. S. karę łączną pozbawienia wolności do 7 lat,
 2. w *tiret* 4 wskazał, iż połączeniu karą łączną pozbawienia wolności podlega kara pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 23 grudnia 2019 r. sygn. akt IX K 365/17, zaś w *tiret* 6, iż połączeniu karą łączną grzywny podlega kara grzywny orzeczona wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z 7 marca 2019 roku sygn. akt VII K

208/16,

3. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok łączny utrzymał w mocy;

4. zwolnił skazanego Z. S. od wydatków za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca Z. S., który zaskarżając to orzeczenie w pkt 1 ppkt a) podniósł zarzuty:

1. rażącego naruszenia prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 424 k.p.k.:
 1. poprzez zaniechanie przez Sąd II instancji wnikliwej i dogłębnej kontroli wydanego wyroku łącznego przez niedostrzeżenie uchybień tegoż wyroku w zakresie nadmiernej surowości kary łącznej orzeczonej względem skarżącego bez zastosowania zasady pełnej absorpcji,
 2. poprzez nienależyte odniesienie się w uzasadnieniu wyroku Sądu II instancji do zarzutu apelacji wskazującego na rażącą niewspółmierność (surowość) kary orzeczonej wobec skarżącego, której cele zapobiegawcze i wychowawcze byłyby spełnione również w przypadku orzeczenia kary łagodniejszej, nadto w sytuacji, w której orzekający Sąd nie wziął w dostateczny sposób pod uwagę takich okoliczności jak postawa skazanego w trakcie odbywania kary pozbawiania wolności oraz sposób życia skazanego po opuszczeniu zakładu karnego, które to przesłanki w przypadku skarżącego nie mogą budzić jakichkolwiek wątpliwości, nadto w sytuacji, w której zachodziła znacząca łączność podmiotowo - przedmiotowa w zakresie czynów przypisanych skarżącemu w ramach wyroków Sądu Rejonowego w T. z dnia 22 maja 2018 roku, sygn. akt: VII K 704/17, Sądu Rejonowego w T. z dnia 7 marca 2019 roku, sygn. akt: VII K 208/16 oraz Sądu Rejonowego w B. z dnia 23 grudnia 2019 roku, sygn. akt: IX K 365/17,
3. poprzez nieprawidłowe dokonanie przez Sąd odwoławczy kontroli instancyjnej polegającej na niedostrzeżeniu uchybienia Sądu I instancji w przedmiocie wymierzenia skarżącemu kary zbyt surowej z uwzględnieniem okoliczności wskazanych w pkt b powyżej,

4. poprzez rażąco niesprawiedliwe zaostwienie wymierzonej skarżącemu kary w sytuacji, gdy zarówno okoliczności popełnienia przez oskarżonego poszczególnych czynów objętych wyrokami jednostkowymi, wskazywały na to, iż oskarżonemu została wymierzona rażąco niewspółmierna surowa kara łączna już na etapie wyrokowania w I instancji, nadto w sytuacji, w której orzekający Sąd nie wziął w dostateczny sposób pod uwagę takich okoliczności wskazanych w pkt b) powyżej.

Wskazując na powyższe zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, w zaskarżonej części oraz wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach, w części dotyczącej orzeczenia o karze wymierzonej skarżącemu oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator Rejonowy Katowice – Północ w Katowicach w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, wobec czego podlegała oddaleniu na posiedzeniu, zgodnie z treścią art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że Sąd II instancji nie naruszył art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. Pierwszy z tych przepisów stanowi, że sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia oraz podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435 k.p.k., art. 439 § 1 k.p.k., art. 440 k.p.k. i art. 455 k.p.k. Przepis art. 433 § 1 k.p.k. w zw. art. 440 k.p.k. obliguje zatem Sąd odwoławczy do kontroli zaskarżonego orzeczenia nie tylko w granicach środka odwoławczego i podniesionych zarzutów, ale także z urzędu niezależnie od tych ograniczeń, m.in. w celu stwierdzenia, czy z utrzymaniem wyroku w mocy nie wiąże się rażąca niesprawiedliwość. Należy jednak podkreślić, co zresztą wydaje się najzupełniej oczywiste, że art. 440 k.p.k. ma zastosowanie jedynie w sytuacji, kiedy określone uchybienie nie zostało podniesione w środku odwoławczym. Fakt jego podniesienia w postaci stosownego

zarzutu obliguje sąd odwoławczy do rozpoznania tego zarzutu, a więc do kontroli zaskarżonego wyroku na ogólnych zasadach, wynikających z art. 433 § 1 k.p.k. Treść wniesionej kasacji prowadzi zatem do wniosku, że skarżący z niewiadomych powodów łączy ze sobą różne płaszczyzny rozpoznania sprawy przez sąd odwoławczy, w konsekwencji konstruując wadliwy zarzut kasacyjny. Sąd odwoławczy naruszyłby art. 440 k.p.k. jedynie wówczas, gdyby zaskarżone orzeczenie było dotknięte uchybieniem o charakterze fundamentalnym, którego istnienie dyskwalifikowałoby to orzeczenie i obligowało wręcz sąd odwoławczy do wyeliminowania go z porządku prawnego, w sytuacji jednak, kiedy nie zostało podniesione. W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy nie mógł naruszyć art. 440 k.p.k., gdyż po pierwsze żadna tego rodzaju okoliczność nie istniała, po drugie zaś, kwestia rażącej niewspółmierności orzeczonej w I instancji kary objęta została granicami zaskarżenia i stosownym zarzutem, który zresztą został rozpoznany, stosownie do treści art. 433 § 2 k.p.k. Kwestionowanie zaskarżonego wyroku w postępowaniu kasacyjnym w istocie więc dotyczy respektowania tej regulacji, nie zaś art. 440 k.p.k.

Analiza treści tak odczytanego zarzutu oraz wspierającej go argumentacji nie potwierdziła jednak, aby postępowanie odwoławcze nie spełniło standardu rzetelnej kontroli odwoławczej. Przeciwnie z uzasadnienia orzeczenia Sądu II instancji wynika, że zarzuty apelacyjne zostały rozpoznane, a przyczyny rozstrzygnięcia tego Sądu zostały w sposób wyczerpujący przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Dotyczy to bez wątpienia kwestii wysokości orzeczonej wobec skazanego kary łącznej pozbawiania wolności.

Sąd Apelacyjny wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że zasługiwała na uwzględnienie apelacja prokuratora i zwarty w niej zarzut rażącej, niewspółmiernej łagodności orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny podwyższając wymiar tej kary do 7 lat wyjaśnił, że brak bliskiego związku czasowego pomiędzy poszczególnymi czynami, popełnionymi przez skazanego, także naruszanie na przestrzeni prawie 8 lat różnorodnych dóbr chronionych prawem na szkodę rozmaitych pokrzywdzonych, to okoliczności, które

w głównej mierze sprzeciwiały się wymierzeniu Z. S. kary łącznej w wymiarze 5 lat, która nieznacznie tylko przekraczała dolny próg możliwej do orzeczenia wobec tego skazanego kary łącznej (4 lat i 1 miesiąca). Tym samym oczywistym było, że skoro podniesione przez Sąd odwoławczy istotne okoliczności dotyczące orzeczonej kary łącznej nie zostały w sposób należyty rozważone, karę tę należało podwyższyć. Z tego samego powodu nie mógł zostać zaakceptowany wniosek obrońcy o wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze 4 lat pozbawienia wolności, a więc kary jeszcze łagodniejszej, niezależnie od prawnomaterialnych przeszkód takiego rozstrzygnięcia – pozostawałoby to w sprzeczności z regulacją z art. 86 § 1 k.k. Zgodnie z tym przepisem karę łączną wymierza się w granicach powyżej najwyższe z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy.

Wbrew stanowisku obrońcy, Sąd odwoławczy dostrzegł i rozważył również takie okoliczności właściwe skazanemu, jak to, że cieszył się dobrą opinią w zakładzie karnym oraz w miejscu zamieszkania, co niewątpliwie zasługiwało na uznanie, gdyż świadczyło o prawidłowym przebiegu procesu jego resocjalizacji. Sąd ten miał w polu widzenia fakt, że skazany na wolności znalazł pracę, prowadził ustabilizowany tryb życia, wyrażał krytyczny stosunek do swojego poprzedniego postępowania i popełnionych przestępstw. Uznał jednocześnie, że powyższe fakty nie przedstawiały wystarczającej przeciwwagi do sumy okoliczności obciążających skazanego. Sąd Apelacyjny stwierdził bowiem, że wymierzenie Z. S. kary łącznej w rażąco niskim wymiarze, za jaką uznano karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, było nieuprawnionym jego premiowaniem, skoro – co należy mieć szczególnie na uwadze – działał on w warunkach ciągu przestępstw, nadto w zorganizowanej grupie przestępczej, czerpiąc z czynów zabronionych nielegalne zyski. W tej sytuacji, zdaniem Sądu odwoławczego, kara łączna w wymiarze 7 lat pozbawienia wolności jest w stanie wyłącznie spełnić swe cele wychowawcze i zapobiegawcze. Kara powyższa nie nosi cech rażąco niewspółmiernie wysokiej, skoro jej wymiar mieści się w granicach przewidzianych przez ustawę (art. 86 § 1 k.k.), a nadto stanowi wyraz sędziowskiego uznania realizując wszystkie przesłanki z art. 53 k.k.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego obrońca nie wykazał jednocześnie, aby w

stosunku do skazanego zachodziły wyjątkowe i szczególne okoliczności nakazujące sięgnięcie do zasady absorpcji przy kształtowaniu orzeczenia o karze łącznej.

Uwzględniając powyższe nie sposób zatem stwierdzić, by kwestia kary łącznej orzeczonej wobec skazanego została rozważona przez Sąd odwoławczy w sposób nierzetelny i nieakceptowalny procesowo z punktu widzenia obowiązków sądu odwoławczego wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku przekonuje zarazem, że autor kasacji poza bezzasadną polemiką ze stanowiskiem i decyzją Sądu odwoławczego, nie przedstawił w istocie argumentacji wskazującej i potwierdzającej, aby w toku kontroli instancyjnej doszło do jakichkolwiek błędów natury prawnej i to rzutujących na wydane w tej sprawie rozstrzygnięcie. Kasacja sprowadza się wyłącznie do kwestionowania samego wymiaru orzeczonej wobec skazanego kary łącznej wskazując na motywy należące do sfery ustaleń faktycznych, co przecież w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 523 § 1 zdanie drugie k.p.k.), tak jak kwestionowanie wymiaru kary jedynie z punktu widzenia jej rażącej niewspółmierności.

Nie znajdując zatem postaw do uwzględnienia kasacji orzeczonego jak w pkt I postanowienia, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążając skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[as]